

Transitieplan Omgevingsplan

Gemeente Alblasserdam

Oktober 2024

Gemeente
Alblasserdam

Inhoud

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	De Omgevingswet	5
1.3	Kerninstrumenten Omgevingswet	6
2.	Opdracht	9
2.1	Doel en scope.....	9
2.2	Omvang	9
2.3	Raakvlakken met andere kerninstrumenten.....	11
2.4	Uitgangspunten.....	12
3.	Spoor 1: Transitie naar één integraal Omgevingsplan	13
3.1	Structuur en opbouw omgevingsplan.....	13
3.2	Regelbibliotheek opbouwen	14
3.3	Gebiedsgericht en thematisch gerichte implementatie	16
3.4	Techniek en DSO	20
3.5	Toepasbare regels	20
3.6	Wijzigen van het omgevingsplan	20
4.	Spoor 2: Initiatieven mogelijk blijven maken	21
4.1	Hoe blijven wij dienstbaar?.....	21
4.2	Welke route kies je wanneer?.....	21
4.3	TAM- IMRO.....	22
4.4	Proces van ruimtelijke initiatieven	22
5.	Organisatie	23

5.1	Projectorganisatie	23
5.2	Benodigde expertise en capaciteit.....	25
6.	Planning en financiën.....	29
7.	Communicatie.....	30
7.1	Samenvatting communicatie.....	31
7.2	Doel communicatie	31
7.3	Communicatiestrategieën.....	31
7.4	Doelgroepen	31
7.5	Kanalen	32
8.	Bijlagen.....	33
	Bijlage 1: Begrippenlijst	33
	Bijlage 2: Communicatie en participatiestrategie transitieplan Omgevingsplan	36

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Sindsdien heeft de gemeente Alblasterdam van rechtswege een tijdelijk omgevingsplan. Het tijdelijk omgevingsplan bestaat uit de bestaande en op dit moment geldende bestemmingsplannen en gedecentraliseerde rijksregels (de bruidsschat).

De gemeente Alblasterdam heeft tot en met 31 december 2031 de tijd om één omgevingsplan voor de gehele gemeente te maken dat voldoet aan de wet. Deze periode noemen wij transitiefase. In deze fase bepalen wij welke regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan we handhaven, laten vervallen en meenemen naar het permanente deel van het omgevingsplan. Op 1 januari 2032 vervalt het tijdelijk deel van het omgevingsplan en beschikt de gemeente Alblasterdam over één omgevingsplan voor het gehele grondgebied. Dit is een complexe opgave waar veel tijd, energie en expertise bij komt kijken. Om die reden is voorliggend transitieplan opgesteld. Het transitieplan geeft inzicht in de omvang van de opgave en hoe wij de transitieperiode willen gaan inrichten. Verder geeft het plan inzicht in de capaciteit, expertise, planning en middelen die nodig zijn om te komen tot één omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente.

De invoering van de Omgevingswet is een wettelijke taak waar wij als gemeente aan moeten voldoen. Voorliggend transitieplan dient als onderbouwing voor de kosten van het omgevingsplan in de begroting. Indien er geen middelen beschikbaar gesteld worden voor de transitiefase naar één omgevingsplan wordt niet voldaan aan de wettelijke verplichting om een nieuw omgevingsplan, dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet, gereed te hebben op 1 januari 2032. De risico's daarbij zijn onder andere:

- Het niet beschikken over een goed en compleet planologisch en juridisch kader voor de fysieke leefomgeving;
- Gedurende een te lange periode werken met een nieuw en een tijdelijk deel van het omgevingsplan waardoor het voor bewoners, bedrijven, ondernemers en maatschappelijke instellingen nog ingewikkelder wordt om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te blijven maken. Dit kan vertragend werken voor ruimtelijke ontwikkelingen en dit is niet gewenst. Denk hierbij aan de woningbouwopgave waar wij als gemeente voor staan;
- Het eventueel vervallen van de regels in het tijdelijk deel van het omgevingsplan op 1 januari 2032. Een Koninklijk Besluit zal de einddatum van 1 januari 2032 nog vastleggen (artikel 22.5 van de Omgevingswet). Dit geldt bijvoorbeeld voor de regels over de fysieke leefomgeving in gemeentelijke verordeningen.

Dynamisch document

Het transitieplan is gebaseerd op de inzichten van nu. Deze inzichten kunnen veranderen naar aanleiding van best practices en ontwikkelingen in het land. Het transitieplan dient daarom actueel te worden gehouden en wordt, indien noodzakelijk, jaarlijks herzien.

1.2 De Omgevingswet

Het doel van de Omgevingswet is het creëren van één samenhangende wet over de fysieke leefomgeving. De wet heeft vier verbeterdoelen:

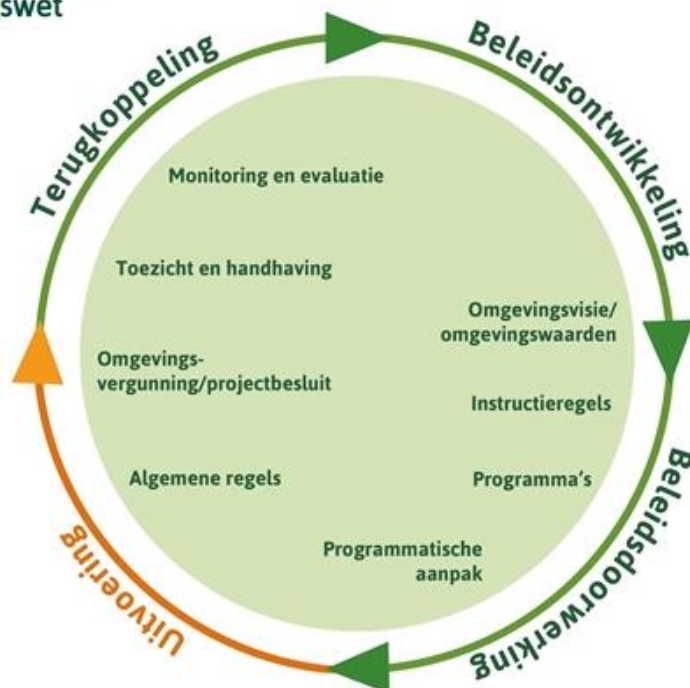
1. Het omgevingsrecht is inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk in gebruik;

2. De leefomgeving staat op een samenhangende manier centraal in het beleid, besluitvorming en regelgeving;
3. Een actieve en flexibele aanpak biedt overheden meer afwegingsruimte om doelen voor de leefomgeving te bereiken;
4. Besluitvorming over projecten in de leefomgeving gaat sneller en beter.

1.3 Kerninstrumenten Omgevingswet

Het stelsel van de wet gaat uit van zes kerninstrumenten. Vier van de instrumenten behoren tot de beleidscyclus van de gemeenten (afbeelding 1) en zijn dikgedrukt in de lijst. Deze instrumenten zijn ook beschreven in deze paragraaf.

- 1. Omgevingsvisie**
- 2. Programma's**
3. Decentrale regelgeving:
Omgevingsplan (gemeenten)
Omgevingsverordening (provincies)
Waterschapsverordening (waterschappen)
4. Algemene maatregelen van bestuur (AMvB's)
Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)
Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)
Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)
- 5. Omgevingsvergunning**
6. Projectbesluit.

Afbeelding 1: Beleidscyclus Omgevingswet

1.3.1 Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie van de gemeente Alblasserdam wordt in september 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. In de omgevingsvisie staan de ambities en beleidsdoelen voor de verschillende gebieden binnen de gemeente beschreven. Verder biedt de visie handvatten en kaders waarmee er nieuwe ontwikkelingen binnen de gemeente afgewogen kunnen worden. De omgevingsvisie is het kader voor de afweging van nieuwe initiatieven en dient als uitgangspunt bij de uitwerking van regels in het omgevingsplan.

1.3.2 Programma's

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om diverse programma's op te stellen. In de programma's staan uitvoeringsmaatregelen om de doelen uit de omgevingsvisie te bereiken. Het college van B&W is bevoegd om programma's vast te stellen. Indien nodig, worden programma's opgenomen in het omgevingsplan. Programma's bestaan niet uit regels, wel vaak uit een inspanningsverplichting en een monitoringsverplichting.

De keuze voor het maken van een programma ligt bij de gemeente. Toch kan het Rijk of de provincie besluiten dat een programma voor een bepaald onderwerp en/ of bepaalde situaties verplicht wordt. De programma's kunnen ook input vormen voor de regels.

Voor een aantal gemeenten, waaronder gemeente Alblasterdam, geldt een verplichting om het programma 'Actieplan geluid' en geluidsproductieplafonds (GPP) op te stellen. In Alblasterdam worden deze acties afgestemd met en opgepakt door de Omgevingsdienst Zuid- Holland Zuid (hierna OZHZ). Verder zijn er op dit moment geen verplichte programma's die opgenomen dienen te worden in het omgevingsplan.

1.3.3. Omgevingsplan

De gemeente Alblasterdam heeft vanaf 1 januari 2024 één tijdelijk omgevingsplan voor het gehele grondgebied. Dit omgevingsplan bestaat uit de op dit moment geldende bestemmingsplannen (herstelplan, postzegelplannen en parapluplannen) en de gedecentraliseerde rijksregels (de bruidsschat). In de periode tot 31 december 2031 zetten we het tijdelijk deel van het omgevingsplan om naar het permanente deel van het omgevingsplan. De aanpak om te komen tot één permanente deel van het omgevingsplan is beschreven in voorliggend transitieplan.

1.3.4. Omgevingsvergunningen

Met de omgevingsvergunning worden activiteiten in de fysieke leefomgeving getoetst aan het omgevingsplan. Een aanvraag omgevingsvergunning kan een binnenplanse omgevingsplanactiviteit (hierna OPA) zijn of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (hierna BOPA). In dat laatste geval wordt onderbouwd afgeweken van de regels van het omgevingsplan en wordt er getoetst of de aanvraag voldoet aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL).

2. Opdracht

2.1 Doel en scope

Het doel van het transitieplan is om te komen tot één omgevingsplan voor de gemeente Alblasterdam dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. Om dit te realiseren is een het van belang om inzicht te krijgen in de opdracht, de beoogde aanpak, de benodigde capaciteit, planning en financiële middelen. Dit transitieplan voorziet hierin. Het doel is om tot één omgevingsplan voor de gemeente Alblasterdam te komen uiterlijk op 31 december 2031.

Dit transitieplan gaat in op één van de instrumenten: het omgevingsplan.

2.2 Omvang

De opgave om te komen tot een omgevingsplan is groot. Om die reden worden aan 3 onderdelen gewerkt om te komen tot één omgevingsplan.

1. Het tijdelijk deel van het omgevingsplan bestaande uit:
 - a. De op dit moment geldende bestemmingsplannen (herstelplan, postzegelplannen en parapluplannen);
 - b. De gedecentraliseerde rijksregels: de bruidsschat bestaande uit ruim 600 voormalige rijksregels over diverse onderwerpen (geluid, geur, omgevingsveiligheid e.d.).
2. De gemeentelijke verordeningen met betrekking tot de fysieke leefomgeving;
3. Eventuele doorwerking van de gemeentelijke beleidsdocumenten.

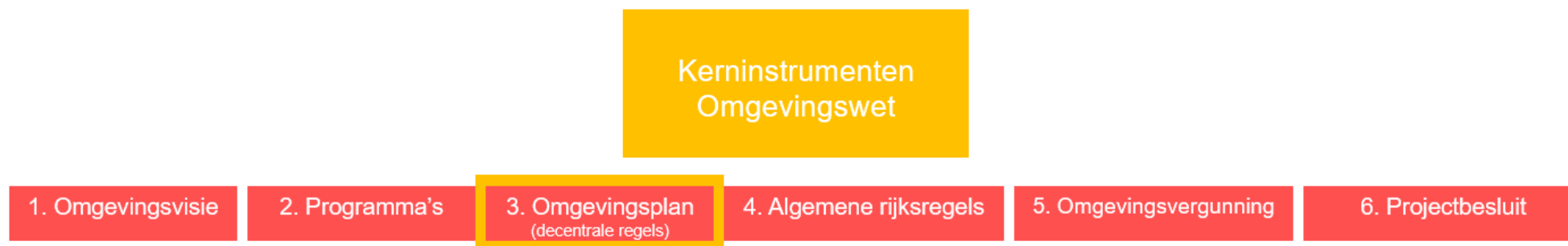
In de transitieperiode zal bekeken worden of we de bestaande (beleids)regels behouden, aanpassen of schrappen.

Afbeelding 2: Opgave om te komen tot één omgevingsplan in de transitieperiode

2.3 Raakvlakken met andere kerninstrumenten

Het project omgevingsplan is een deelproject van het grotere programma Implementatie Omgevingswet en heeft met alle deelprojecten raakvlakken in de zin dat het omgevingsplan een uitwerking is naar regels die betrekking hebben tot de fysieke leefomgeving.

Afbeelding 3: De kerninstrumenten van de Omgevingswet en de relatie met het omgevingsplan.

2.4 Uitgangspunten

2.4.1 Beleidsneutraal omzetten van regels

Het uitgangspunt voor het omzetten van regels naar het omgevingsplan is zoveel mogelijk beleidsneutraal te werken. Dit wil zeggen dat er vanuit de bestaande regels zo min mogelijk inhoudelijke aanpassingen worden gedaan tenzij hiermee verbeteringen worden bereikt. Het doel van het beleidsneutraal omzetten van regels is om te komen tot een goede basis van het omgevingsplan in 2032. Dit wil echter niet zeggen dat Quick wins en verbeteringen van regels helemaal niet mogelijk zijn. Dit is echter niet het uitgangspunt in de transitieperiode.

2.4.2 Werken met 2 sporen

Om te komen tot één omgevingsplan zal de gemeente Alblasterdam tot 1 januari 2032 werken aan één omgevingsplan. Tegelijkertijd is het van belang om nieuwe ruimtelijke initiatieven mogelijk te blijven maken. Wij kiezen ervoor om te werken met twee sporen, namelijk:

- Transitie naar één omgevingsplan voor gemeente de Alblasterdam;
- Nieuwe initiatieven mogelijk blijven maken via OPA, BOPA of omgevingsplanwijziging.

2.4.3. Regionale samenwerking

In de regio Drechtsteden wordt veel samengewerkt aan de opbouw van het omgevingsplan. Zo wordt tussen de Drechtsteden-gemeenten veel informatie en regels uitgewisseld waarmee wij ons deel van het omgevingsplan verder vorm kunnen geven. Op deze wijze ontstaat er ook een onderlinge verbinding tussen de regels per gemeente en kunnen we met beperkte inzet van middelen veel werk verzetten. Vanuit de regio zijn ook afspraken gemaakt over de opzet van het omgevingsplan en de aanlevering van algemene milieuregels in samenwerking met de OZHZ in de werkgroep Omgevingswet Zuid-Holland Zuid.

Overigens worden er vanuit de regio ook diensten aangeboden zoals een regelbeheerder en kan gezamenlijk capaciteit, kennis en/of worden ingekocht. Ook in de samenwerking met de OZHZ, GGD Zuid-Holland Zuid en de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna VRZHZ). De gemeente Alblasterdam heeft echter nog steeds een grote opgave als het aankomt op het lokaal maken van regionale regels. In hoofdstuk 3 wordt hier verder op ingegaan.

3. Spoor 1: Transitie naar één integraal Omgevingsplan

3.1 Structuur en opbouw omgevingsplan

Abeelding 4: Structuur omgevingsplan op 1 januari 2024

De structuur en opbouw van het omgevingsplan is regio breed afgestemd en bepaald. Binnen de werkgroepen van Drechtsteden en Zuid- Holland Zuid zijn afspraken gemaakt over de opbouw van het omgevingsplan. Dit is een standaard opbouw voor alle gemeenten van Drechtsteden.

In Alblasserdam nemen wij deze structuur als basis voor het omgevingsplan over. Wel zal, gedurende de opbouw, gekeken worden of en waar aanpassingen in de structuur nodig zijn ten aanzien van de doorvertaling van lokale regels en beleidsuitgangspunten. De basisstructuur van het omgevingsplan is als bijlage opgenomen bij dit transitieplan.

3.2 Regelbibliotheek opbouwen

In de werkgroepen Drechtsteden en Zuid- Holland Zuid wordt in samenwerking een regelbibliotheek opgebouwd. Deze regels hebben vooral betrekking op milieutechnische thema's zoals bodem, geluid, omgevingsveiligheid, trillinghinder, lucht- en geurhinder, lichthinder, duurzaamheid en milieuzonering. Dit zijn regels die op regionaal niveau, in werkgroepen worden opgesteld. De gemeente Alblasserdam neemt deel aan de werkgroepen en zal dit als input gebruiken voor haar omgevingsplan. Wij zullen echter wel een check moeten doen op de regels en een eventuele doorvertaling naar lokale regels maken.

Afbeelding 5: Voorbeeld indeling regelbibliotheek

Naast bovenstaande regels zullen ook lokale regels opgesteld moeten worden in het omgevingsplan van Alblasterdam. Denk aan gebiedsgerichte en themagerichte regels. Het opstellen, omzetten, schrappen en aanpassen van regels zal in werkgroepen plaatsvinden. Deze regels zullen opgenomen worden in de Alblasterdamse regelbibliotheek en bijgehouden worden in een logboek. De regelbibliotheek bouwen wij op door regels uit bestaande plannen om te zetten, uit de regio te vertalen en staalkaarten van de vereniging van Nederlandse gemeenten (hierna VNG) te gebruiken.

Onderdelen van de regelbibliotheek zijn milieuregels, werkingsgebieden en activiteiten.

Voorwaarden voor een goed werkende regelbibliotheek zijn:

- De regels moeten voldoen aan de digitale standaarden 'Standaard voor officiële publicaties en Toepassingsprofielen omgevingsdocumenten (hierna STOP-TPOD).
- Bij wijzigingen omgevingsplan en verlening van omgevingsvergunningen via BOPA's wordt zoveel mogelijk aangesloten op de regels van de regelbibliotheek;
- Bij wijziging van beleid dienen de regels hier tevens op aangepast te worden.

3.3 Gebiedsgericht en thematisch gerichte implementatie

Het tijdelijk deel van het omgevingsplan bestaat uit ruimtelijke regels (bestemmingsplannen, parapluplannen en postzegelplannen) van de gemeente Alblasserdam. Deze regels zijn o.a. te vinden in het herstelplan Alblasserdam, bestemmingsplan landelijk gebied Alblasserdam, paraplulherziening Geluid aan de Noord, paraplulherziening Wonen en parkeernormen en de postzegelbestemmingsplannen:

- Alblasserdam nabij Oost-Kinderdijk 9
- Polderstraat 91a Alblasserdam
- Alblasserdam Oost-Kinderdijk 137-145
- Alblasserdam Pijlstoep 31
- Alblasserdam Oost-Kinderdijk 187a
- CKC locatie Alblasserdam
- Alblasserdam Vinkerpolderweg 1-3
- Vinkepolderweg 24 Alblasserdam

De omzetting van de bestaande ruimtelijke regels zal deels gebiedsgericht en deels themagericht plaatsvinden. Door gebiedsgericht te werken kan een volledig omgevingsplan opgesteld worden voor een afgebakend gebied, bijvoorbeeld het woongebied. Voor de themagerichte opbouw geldt dat per thema regels omgezet worden die voor de gehele gemeente gelden zoals de milieuregels (bruidsschat) en thema's zoals gezondheid en energietransitie.

3.3.1 Gebiedsgericht omzetten van ruimtelijke regels

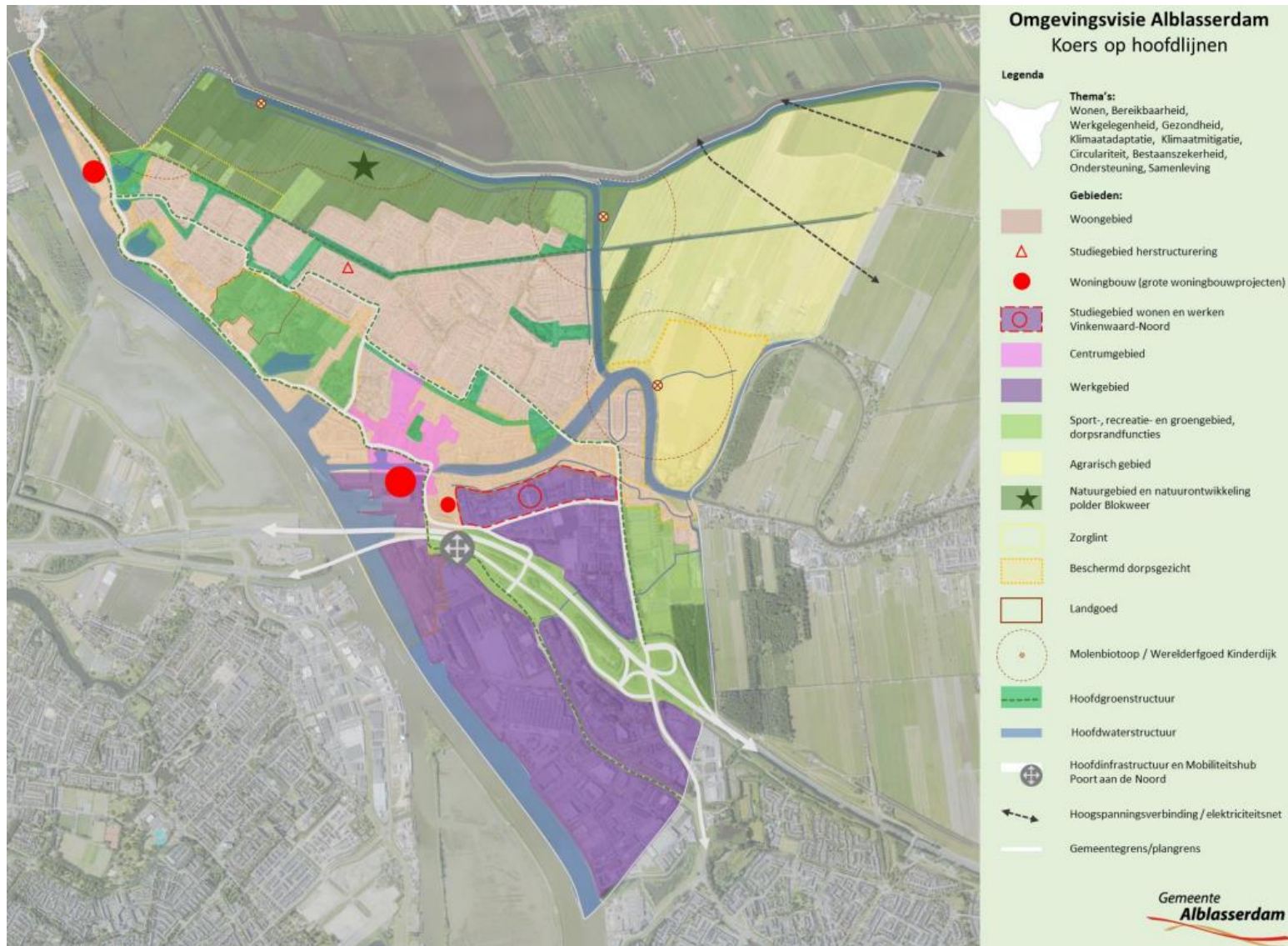
In Alblasserdam is gekozen voor een combinatie van beide mogelijkheden waarbij er voor de gebiedsgerichte aanpak in principe wordt uitgegaan van de gebieden uit de Omgevingsvisie van de gemeente Alblasserdam.

Nummer	Totaalgebied	Deelgebied
1	Binnen bebouwde kom	
		1.1 Woongebied
		1.2 Werkgebied
		1.3 Sport- en recreatie, groengebied, dorpsrand
		1.4 Beschermd dorpsgezicht
		1.5 Hoofdgroenstructuur
		1.6 Hoofdwaterstructuur
		1.7 Hoofdinfrastructuur
		1.8 Hoofdspanningsverbinding/ elektriciteitsnet
2	Buitengebied	
		2.1 Molenbiotoop/ Werelderfgoed Kinderdijk

		2.2 Agrarisch gebied
		2.3 Landgoed
		2.4 Jachtgebied (reservering)
3	Transformatiegebied 1: Polder Blokweer (reservering)	
		3.1 Natura 2000
		3.2 Natuur Netwerk Nederland (NNN)
		3.3. Natuurgebied en natuurontwikkeling
		3.4 Zorglint met fietsverbinding
4	Transformatiegebied 2: Vinkenwaard Noord of sportpark Souburg (reservering)	
		4.1 Woningbouwontwikkeling
		4.2 Functiemenging bedrijven en woningen
5	Transformatiegebied 3: Poort aan de Noord (reservering)	
		5.1 OV Transferium en mobiliteitshub

Spelregels:

- Het omzetten van ruimtelijke regels van het tijdelijk deel naar het nieuwe deel van het omgevingsplan kan per locatie of gebied. Een gemeente bepaalt zelf hoe groot zo'n locatie of gebied is. De regels hoeven dus niet in één keer omgezet te worden. Als een ruimtelijke regel voor een locatie of gebied vervalt in het tijdelijk deel van het omgevingsplan, moeten alle ruimtelijke regels voor die locatie of gebied vervallen (artikel 22.6, lid 1, van de Omgevingswet). Het is dus niet mogelijk om voor een locatie of gebied een ruimtelijke regel te schrappen en tegelijkertijd een andere ruimtelijke regel voor diezelfde locatie te behouden. Bij een wijzigingsbesluit moeten dus alle wijzigingen van een bepaald gebied in 1 keer gewijzigd worden.
- Wij gaan nu uit van de gebieden die benoemd zijn in de Omgevingsvisie. Gedurende het proces kan blijken dat deze verdeling niet goed werkt of niet haalbaar is. De gebieden kunnen daarom wijzigen in de transitieperiode.

Afbeelding 6: Gebiedsindeling in de Omgevingsvisie Alblasserdam

3.3.2 Themagericht omzetten van bruidsschatregels, beleid en verordeningen

Voor de thematische uitwerking van regels wordt uitgegaan van de bruidsschat/ milieuregels, beleid en gemeentelijke verordeningen. De structuur van deze uitwerking sluit aan op de basisstructuur van het omgevingsplan van de regio.

- Bruidsschat/ milieuregels
 - Bodem
 - Cultureel erfgoed
 - Evenementen
 - Bovengronds en ondergrondse infrastructuur
 - Geluid
 - Omgevingsveiligheid
 - Milieu overig
- Gezondheid
- Energietransitie
- Klimaatadaptatie
- Omgevingskwaliteit (welstandnota en beeldkwaliteit)
- Gemeentelijke verordeningen fysieke leefomgeving.

Spelregels:

- Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen wij de bruidsschatregels omzetten naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. De gemeente Alblasterdam bepaalt zelf of de regels van de bruidsschat ongewijzigd omgezet worden, aangepast worden of komen te vervallen. Het gaat om regelgeving die niet meer van het Rijk is maar nog wel lokaal moet worden gemaakt. Voorbeelden hiervan zijn regels voor activiteiten die niet in de gemeente voorkomen, versimpelen van voorschriften voor (bijvoorbeeld geluid) en de mogelijkheid tot het opstellen van maatwerkvoorschriften voor bijzondere situaties.
- Het omzetten van bruidsschatregels doen wij parallel aan het gebiedsgericht omzetten van ruimtelijke regels. Dit zodat er gelijk per gebied gekeken kan worden naar eventuele aanpassing of het laten vervallen van regels voor bepaalde gebieden. Een voorbeeld hiervan zijn voormalige rijksregels in de bruidsschat die gelden voor het beschermd dorpsgezicht.

3.4 Techniek en DSO

Op het gebied van technische ontsluiting van regels op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (hierna DSO) wordt tevens samengewerkt met regio Drechtsteden. In de regio werken wij met Match (leverancier plansoftware).

Er zijn twee regelbeheerders die regio breed adviseren op het gebied van de werking van het Omgevingsloket, opstellen van DSO proof regels, het opstellen van DSO proof omgevingsdocumenten, het maken van werkingsgebieden (geometrische informatie) en toepasbare regels. De gemeente Alblasterdam maakt graag gebruik van de kennis en expertise van de regio specialisten op het gebied van techniek en ontsluiting van het DSO.

3.5 Toepasbare regels

Toepasbare regels zijn de vertaling van juridische regels naar begrijpelijke vragenbomen voor initiatiefnemers. Toepasbare regels bestaan uit vergunningchecks en indieningsvereisten. Hiermee kunnen bewoners, bedrijven en ondernemers in het Omgevingsloket (DSO) controleren of zij een omgevingsvergunning nodig hebben of een melding moeten doen voor een bepaalde activiteit. Het doel van deze regels is om de dienstverlening te verbeteren. Indieningsvereisten bestaan uit vragenbomen en formulieren.

Het aanbieden van toepasbare regels is geen wettelijke verplichting. De VNG heeft wel twee minimale eisen geformuleerd. De gemeente moet informatie kunnen aanleveren die nodig is om een aanvraagformulier samen te stellen. De aanvraagformulieren in het Omgevingswet- Landelijke Voorziening (hierna DSO-LV) zijn 'dynamische formulieren'. Deze formulieren worden opgebouwd met toepasbare regels en zijn nu gevuld met de aanvraagformulieren die zijn gebaseerd op de Rijksregels en de bruidsschat. De gemeente Alblasterdam kan de bruidsschatformulieren aanpassen indien deze afwijken van de lokale regelgeving.

Verder moeten de regels kloppen op zowel juridisch als taalkundig gebied. De vragen aan bewoners moeten duidelijk zijn. Van belang is daarom om toepasbare regels tegelijkertijd met de opbouw van het omgevingsplan op te pakken zodat de inhoud en kwaliteit geborgd kan worden. Zo is het tevens van belang om topactiviteiten binnen de gemeente (bijvoorbeeld kappen van bomen, aanleggen inrit, aanleggen dakkapel) op te nemen in het Omgevingsloket.

3.6 Wijzigen van het omgevingsplan

Het wijzigen van het omgevingsplan vormt een technische en juridische uitdaging. Doordat er sprake is van één omgevingsplan in plaats van meerdere op zichzelf staande bestemmingsplannen, werkt elke wijziging door op het gehele omgevingsplan. Daarnaast geldt dat bij het wijzigen van regels in het omgevingsplan, oude regels ingetrokken moeten worden. Dit is onder anderen technisch geregeld binnen de plansoftware middels de renvooiweergave. Desalniettemin wordt het een uitdaging om alle wijzigingen juridisch kloppend en overzichtelijk te houden voor de gemeenteraad, bewoners, bedrijven en ondernemers. Om hier enigszins in te stroomlijnen is het advies om een aantal vaste wijzigingsmomenten per jaar te organiseren en alle beoogde wijzigingen periodiek mee te nemen in één wijzigingsbesluit. Dit zal, vooral in de transitiefase waar alles nieuw is voor iedereen, enige rust en overzicht bieden. De vaste wijzigingsmomenten zullen door de projectgroep, in afstemming met de griffie, bepaald worden.

4. Spoor 2: Initiatieven mogelijk blijven maken

4.1 Hoe blijven wij dienstbaar?

Naast het opbouwen van het omgevingsplan is het van belang om ruimtelijke initiatieven in de gemeente Alblasterdam mogelijk te blijven maken. Dit betekent dat er parallel aan het omgevingsplan, capaciteit moet zijn om nieuwe en lopende ruimtelijke initiatieven te faciliteren. Dit kan op 3 manieren:

- Een omgevingsvergunning voor een OPA
- Een omgevingsvergunning voor een BOPA
- Door het wijzigen van het omgevingsplan (wijzigingsbesluit).

4.2 Welke route kies je wanneer?

Een OPA is een binnenplanse omgevingsvergunning en niet in strijd met het tijdelijk omgevingsplan. In alle gevallen waarbij een initiatief strijdig is, is sprake van een BOPA of een wijziging van het omgevingsplan. Vaak is het mogelijk om een omgevingsvergunning te verlenen middels een BOPA. Toch zijn er gevallen waarbij een BOPA niet mogelijk is en er gekozen moet worden voor de wijziging van het omgevingsplan:

1. Als een ruimtelijk initiatief nog niet concreet genoeg is, en er flexibiliteit gewenst is in de ontwikkeling;
2. Als de algemene regels van het omgevingsplan gewijzigd moeten worden ten behoeve van het mogelijk maken van het initiatief;
3. Als blijkt dat door het initiatief functies of activiteiten buiten de locatie van het initiatief gewijzigd moeten worden;
4. Als een functie of activiteit vanuit milieutechnische redenen moet worden gewijzigd om het initiatief mogelijk te maken;
5. Als er vanuit financieel oogpunt noodzakelijk is om bovenwijkse (bijdrage aan project overstijgende) kosten te verhalen.

Spelregels:

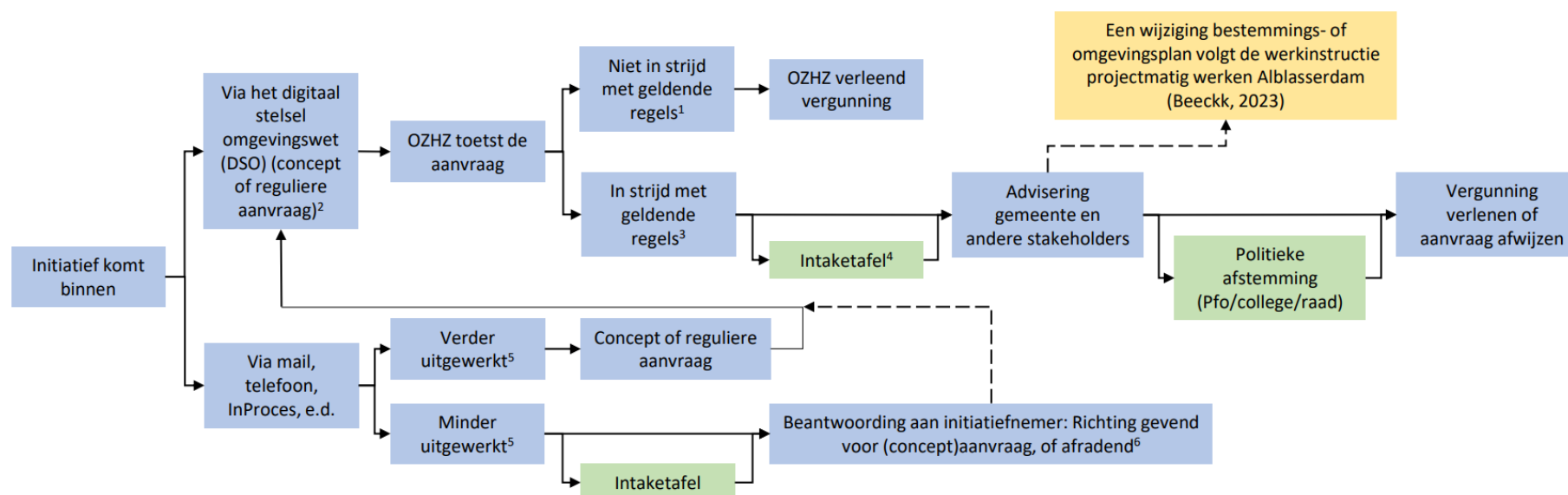
- Nieuwe ruimtelijke initiatieven dienen via het Omgevingsloket (DSO), middels een (concept)aanvraag, te worden ingediend.
- Wij behandelen initiatieven zoveel mogelijk aan de start via de intaketafel zodat er voor zowel voor de initiatiefnemer als de gemeente duidelijkheid is over de wenselijkheid van een initiatief. De haalbaarheid en verder uitwerking kan onderzocht worden via omgevingstafel(s).
- Het mogelijk maken van een initiatief met een omgevingsvergunning middels een BOPA heeft de voorkeur van de gemeente aangezien we de komende jaren werken aan de opbouw van één omgevingsplan. Zoals hierboven aangegeven is dit niet altijd mogelijk. Tevens is een initiatiefnemer vrij om te kiezen voor een wijziging omgevingsplan al lijkt dit niet voor de hand liggend gezien de complexiteit. Bij de wijziging van het omgevingsplan moet goed gekeken worden naar de samenhang en opbouw (oude of nieuwe standaarden, zie 4.3). De voorkeur van de gemeente gaat uit naar wijzigingen via STOP-TPOD tenzij niet anders kan, dan via TAM-IMRO (zie paragraaf 4.3).
- BOPA's dienen binnen 5 jaar na het verlenen van de omgevingsvergunning opgenomen te worden in het omgevingsplan. Deze wettelijke verplichting geldt vanaf 1 januari 2032;
- Wij geven bij de start van een initiatief (bij positief principeverzoek) al advies over de te doorlopen procedure. Dit is bij voorkeur en indien mogelijk een BOPA.

4.3 TAM- IMRO

Vanaf 1 januari 2024 is er een tijdelijke alternatieve maatregel beschikbaar: TAM-IMRO. Daarmee kunnen gemeenten op basis van de oude IMRO-standaard het omgevingsplan wijzigen voor urgente ontwikkelingen. Juridisch gezien maak je een omgevingsplan maar technisch gezien is het een bestemmingsplan met de techniek van de Wro (IMRO). De TAM-IMRO plannen moeten vóór 1 januari 2032 opgenomen worden in het omgevingsplan. Dit is dubbelwerk en correspondeert niet met de nieuwe standaarden van STOP-TPOD, er kan daardoor geen gebruik worden gemaakt van annotaties en toepasbare regels. De dienstverlening in het omgevingsloket wordt daardoor ook niet verbeterd.

Zoals hierboven benoemd gaat de voorkeur uit naar wijzigingen via STOP-TPOD zodat er gelijk voldaan wordt aan de nieuwe standaarden. Indien er een grote behoefte is om een ontwikkeling mogelijk te maken en wijzigen conform de nieuwe standaarden te complex lijkt, dan is TAM-IMRO een mogelijkheid. Dit is echter niet het uitgangspunt.

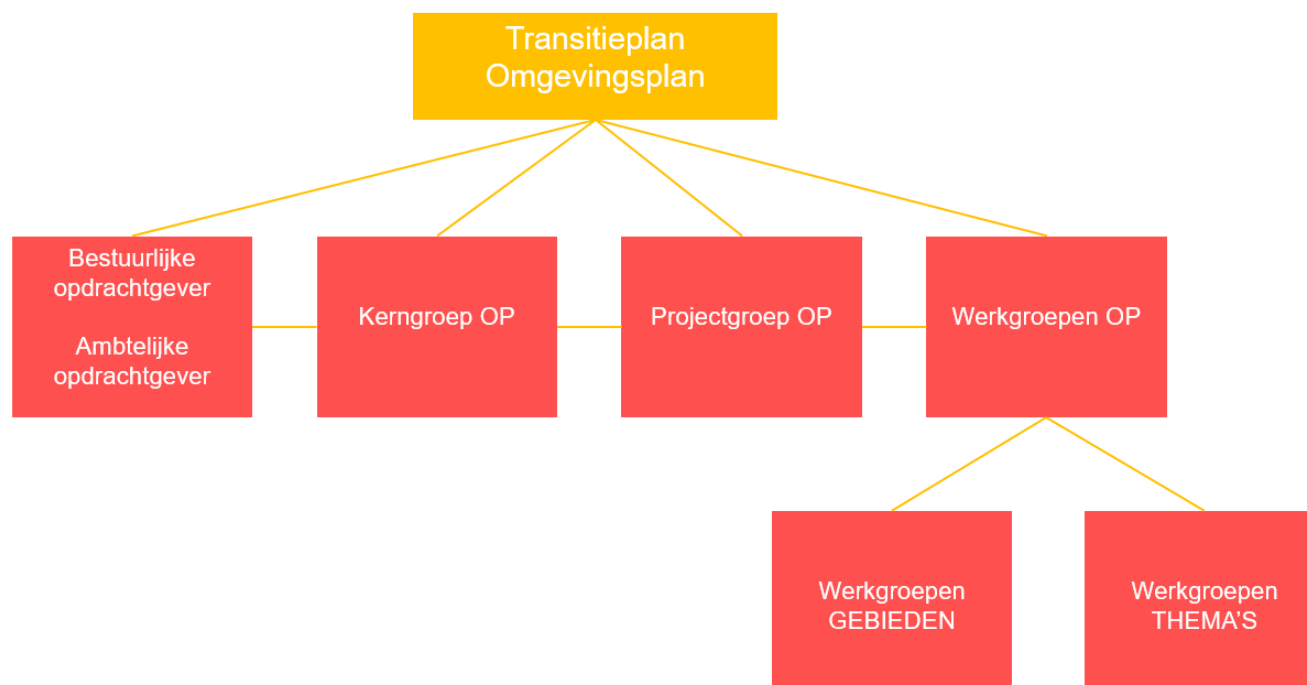
4.4 Proces van ruimtelijke initiatieven

Afbeelding 7: Schema proces ruimtelijke initiatieven gemeente Alblasserdam

5. Organisatie

5.1 Projectorganisatie

Afbeelding 8: Schema projectorganisatie voor de uitvoering van het transitieplan omgevingsplan

5.1.1 Opdrachtgever en opdrachtnemer

Bestuurlijke opdrachtgever: Wethouder ruimtelijke ontwikkeling, Frederik de Gier

Ambtelijke opdrachtgever: Afdelingshoofd ruimtelijke ontwikkeling, Irene Makelaar

Ambtelijke opdrachtnemer: Projectleider Omgevingsplan, Senior adviseur ruimtelijke ontwikkeling, Melanie Carrilho

Doel: Bijpraten portefeuillehouder en opdrachtgever over de voortgang van het proces.

Frequentie: Eens per kwartaal.

5.1.2 Kerngroep omgevingsplan

1. Projectleider Omgevingsplan
2. Project/ beleidsondersteuner
3. Adviseur juridische zaken
4. Adviseur communicatie
5. Adviseur financiën

Doel: De kerngroep informeren over voortgang, vragen om input waar nodig en bewaking van de koers (juridisch, middelen en communicatie intern en extern).

Frequentie: Eens per 6 weken.

5.1.3 Projectgroep omgevingsplan

1. Projectleider Omgevingsplan
2. Project/ beleidsondersteuner
3. Adviseur ruimtelijke ontwikkeling
4. Adviseur wonen en bereikbaarheid
5. Adviseur Vergunningen, handhaving en milieu (OZHZ)
6. Planjurist
7. Trekkers werkgroepen

Doel: De projectgroep ondersteunt de projectleider bij de uitvoering van de opdracht en totstandkoming van de resultaten. De projectgroep denkt mee over o.a. uitvraag bureaus, volgorde wijzigingsrondes, participatie, informeren gemeenteraad e.d.

Frequentie: eens per 4 weken.

5.1.4 Werkgroepen omgevingsplan

1. Trekker werkgroep (thematisch of gebiedsgericht)
2. Adviseurs werkgroepen (thematisch of gebiedsgericht)
3. Extern bureau.

Doel: De werkgroepen werken, samen met een extern bureau, aan het opstellen van gebiedsgerichte of thematische regels. Elke werkgroep heeft een trekker die, samen met de projectleider en projectgroep, verantwoordelijk is voor de voortgang van het proces. Het bepalen van de trekker is afhankelijk van het thema of gebied dat opgepakt zal worden in de werkgroep.

Frequentie: 2 uur wekelijks.

5.2 Benodigde expertise en capaciteit

De tabel hieronder geeft inzicht in de benodigde expertise en capaciteit om te komen tot één omgevingsplan. De hieronder beschreven uren zijn indicatief. Afhankelijk van voortschrijdend inzicht kunnen deze uren wijzigen. De inschatting is dat werkgroepen gedurende 2 uur, wekelijks bij elkaar zullen komen. Dit zal de eerste jaren zeker het geval zijn gezien de opgave en de omvang van de opdracht (zie 5.2 werkgroepen). Vooral in de eerste jaren zal de samenwerking binnen de gemeente intensief zijn doordat er nog veel nieuw en onduidelijk is. De benodigde uren per adviseur/ vakgebied kunnen per werkgroep (gebied of thema) verschillen. Onderstaande uren van medewerkers zijn noodzakelijk om te komen tot een tot een stapsgewijze wijziging van het omgevingsplan inclusief de participatietrajecten en besluitvorming.

5.2.1 Werkgroepen intern/ Drechtsteden

Nummer	Functie/ rol	Benodigde uren per week	Benodigde uren per jaar
1	Projectleider Omgevingsplan	27	1296
2	Project/ beleidsondersteuner	2	96
3	Adviseur ruimtelijke ontwikkeling	2	96
4	Adviseur wonen en bereikbaarheid	2	96
5	Planjurist (vacature)	2	96
5	Adviseur maatschappelijke ontwikkeling (gezondheid, leefbaarheid, sport, cultuur, buurtkracht e.d.)	2	96
6	Adviseur Vergunningen, handhaving en milieu (OZHZ)	2	96
7	Adviseur energietransitie en klimaatadaptatie	2	96
8	Medewerker APV (OZHZ)	2	96
9	Adviseur buitenruimte beheer groen	2	96
	Adviseur buitenruimte beheer grijs	2	96
10	Adviseur buitenruimte verkeer en parkeren	2	96
12	Adviseur veiligheid	2	96
13	Regelbeheerder (samenwerking Drechtsteden)	2	96

5.2.2 Extern

- Stedenbouwkundig/ plan juridisch bureau voor begeleiding van werkgroepen
- Omgevingsdienst Zuid- Holland Zuid
- Waterschap Rivierenland
- Veiligheidsregio Zuid- Holland Zuid
- Rijkswaterstaat
- GGD
- Bedrijven, bewoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen.

Werkgroepen

GEBIEDSGERICHTE UITWERKING		
Nummer	Inhoud werkgroep	Uit te werken gebieden
1	Binnen bebouwde kom	
		1.1 Woongebied
		1.2 Werkgebied
		1.3 Sport- en recreatie, groengebied, dorpsrand
		1.4 Beschermd dorpsgezicht
		1.5 Hoofdgroenstructuur
		1.6 Hoofdwaterstructuur
		1.7 Hoofdinfrastructuur
		1.8 Hoofdspanningsverbinding/ elektriciteitsnet
	Bruidsschatregels	Bouwen, slopen en gebruiken van bouwwerken
2	Buitengebied	
		2.1 Molenbiotoop/ Werelderfgoed Kinderdijk
		2.2 Agrarisch gebied
		2.3 Landgoed
		2.4 Jachtgebied (reservering)
3	Transformatiegebied 1: Polder Blokweer (reservering)	
		3.1 Natura 2000
		3.2 Natuur Netwerk Nederland (NNN)
		3.3. Natuurgebied en natuurontwikkeling
		3.4 Zorglint met fietsverbinding
4	Transformatiegebied 2: Noord of sportpark Souburg (reservering)	
		4.1 Woningbouwontwikkeling
		4.2 Functiemenging bedrijven en woningen
5	Transformatiegebied 3: Poort aan de Noord (reservering)	
		5.1 OV Transferium en mobiliteitshub

THEMAGERICHTE UITWERKING		
Nummer	Inhoud werkgroep	Uit te werken thema's
1	Bruidsschat/ milieuregels*	
		Bodem
		Geluid
		Omgevingsveiligheid
		Trillingenhinder
		Luchthinder
		Geurhinder
		Lichthinder
		Milieuzonering
		Cultureel erfgoed
		Water
		...
2	Beleid	
		Gezondheid
		Energietransitie
		Klimaatadaptatie
		...
3	Omgevingskwaliteit	
		Welstandsnota
		Beeldkwaliteit
4	Gemeentelijke verordeningen	
		APV
		Kabels en leidingen
		...

***NB:** Zoals eerder aangegeven wordt er veel op regionaal niveau opgepakt met ondersteuning van OZHZ. De input van deze regionale aanpak wordt tevens vertaald naar het omgevingsplan van Alblasserdam en daar waar nodig lokaal gemaakt. Dit onderdeel loopt parallel aan de gebiedsgerichte aanpak.

Spelregels:

- De bruidsschat bevat onder meer regels over het bouwen, slopen en gebruiken van bouwwerken. Deze regels moeten in samenhang met de ruimtelijke regels (in onze bestemmingsplannen) bekeken worden. Daarom nemen we deze mee bij het gebiedsgericht omzetten van de ruimtelijke regels. Het verhuizen van deze regels zal gefaseerd en per gebied plaatsvinden.
- De omzetting van de regels zal in werkgroepen plaatsvinden, onder begeleiding van een stedenbouwkundig/ plan juridisch bureau. Er wordt een uitvraag gedaan naar meerdere bureaus om begeleiding te vragen bij het opstellen van regels.
- De samenstelling van de werkgroepen verschilt per thema of gebied. Elke werkgroep heeft een trekker die de voortgang, inhoud en planning bewaakt. Dit doet de trekker in samenwerking met de projectleider en projectgroep omgevingsplan. De invulling van de werkgroepen is bij het opstellen van voorliggend transitieplan in concept bedacht. Wij gaan gaandeweg kijken naar de werking van de groepen en zullen waar nodig bijsturen.

6. Planning en financiën

De invoering van de Omgevingswet is een wettelijke taak waar wij als gemeente aan moeten voldoen. Ondanks dat de kosten hiervoor hoog zijn en wij als gemeente een bezuinigingsopgave hebben, is het alsnog van belang om middelen te reserveren om te kunnen voldoen aan de opgave. Voorliggend transitieplan dient als onderbouwing voor de kosten van het omgevingsplan in de begroting.

Indien er geen middelen beschikbaar gesteld worden voor de transitiefase naar één omgevingsplan wordt niet voldaan aan de wettelijke verplichting om een nieuw omgevingsplan, dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet, gereed te hebben op 1 januari 2032. De risico's daarbij zijn onder andere:

- Het niet beschikken over een goed en compleet planologisch en juridisch kader voor de fysieke leefomgeving;
- Gedurende een te lange periode werken met een nieuw en tijdelijk omgevingsplan waardoor het voor bewoners, bedrijven, ondernemers en maatschappelijke instellingen nog ingewikkelder wordt om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te blijven maken. Dit kan vertragend werken voor ruimtelijke ontwikkelingen en dit is niet gewenst. Denk hierbij aan de woningbouwopgave waar wij als gemeente voor staan;
- Het eventueel vervallen van de regels in het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Een Koninklijk Besluit zal de einddatum van 1 januari 2032 nog vastleggen (artikel 22.5 van de Omgevingswet). Dit geldt bijvoorbeeld voor de regels over de fysieke leefomgeving in gemeentelijke verordeningen.

Globale planning en benodigde middelen om te komen tot één omgevingsplan per 1 januari 2032									
Actie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Vorbereiden en vaststellen transitieplan									
Gebiedsgerichte aanpak									
Binnen bebouwde kom									
Buitengebied									
Transformatiegebied 1: Polder Blokweer									
Transformatiegebied 2: Vinkenwaard Noord of sportpark Souburg									
Transformatiegebied 3: Poort aan de Noord									
Bruidsschat: bouwen, slopen en gebruiken									
Themagerichte aanpak									
Bruidsschat/ milieuregels									
Beleid									
Omgevingskwaliteit									
Gemeentelijke verordeningen									
Benodigde middelen	-	€85.000	€85.000	€85.000	€85.000	€60.000	€60.000	€60.000	

Spelregels en onderbouwing:

- Wij zullen ons in het begin focussen op de gebieden in de bebouwde kom. Dit zijn meteen de meeste gebieden met complexe onderwerpen. Daarnaast zal gewerkt worden aan het omzetten van bruidsschatregels over bouwen, slopen en gebruiken. Nadat er in 2025 ervaring is opgedaan met het omzetten van regels zullen wij in 2026 starten met het buitengebied. Het omzetten van bruidsschatregels loopt parallel aan de gebiedsgerichte aanpak doordat deze regels doorwerken in de gebieden.
- Gezien de opgave van de eerste vier jaar (vanaf 2025) wordt het meeste werk en begeleiding van een extern bureau verwacht rond deze periode. Er wordt een uitvraag gedaan naar meerdere bureaus om begeleiding te vragen bij het opstellen van regels. Het zal dan niet gaan om een structurele (grote) opdracht maar naar verwachting meerdere opdrachten, gebaseerd op de planning van het transitieplan, met een evaluatie en doorkijk naar de volgende opdracht. De projectleider omgevingsplan zorgt voor de borging van de financiële aspecten.
- De genoemd bedragen zijn indicatief van aard en gebaseerd op geschatte uren begeleiding van een extern bureau en de op te leveren producten. Van een bureau wordt in principe de volgende werkzaamheden verwacht:
 - Begeleiding en voorbereiden van sessies i.s.m. projectleider omgevingsplan;
 - Inzichtelijk maken van keuzes in regels en activiteiten (staalkaarten, voorbeelden gemeenten e.d.);
 - Begeleiding bij opstellen van regels voor gebieden en themagericht (inclusief bruidsschat) conform nieuwe standaarden STOP-TPOD;
 - Het bijhouden van de regelbibliotheek en logboek i.s.m. projectleider omgevingsplan;
 - Begeleiding bij uitwerking bestaande opzet omgevingsplan;
 - Begeleiding en advies bij participatietrajecten;
 - Advies bij opstellen (eerste) wijzigingsbesluiten.
- Gezien de omvangrijke vraag aan het externe bureau zullen dan ook de meeste kosten in de eerste jaren gemaakt worden (2025- 2028).
- In het kader van de transitie naar de Omgevingswet zijn in de afgelopen jaren eenmalig middelen toegevoegd aan het Gemeentefonds voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet. Met de laatste tranche in de Meicirculaire 2024 heeft Alblasserdam een eenmalige ophoging van de algemene uitkering van €85.066 ontvangen. In de begroting 2024 is een eenmalig budget voor uitgaven in het kader van de implementatie beschikbaar gesteld, dat vooruitlopend op mogelijke middelen in de algemene uitkering 2024 gedekt is via een onttrekking aan de algemene reserve. Mogelijk volgt er in 2025 nogmaals een eenmalige bijstelling van de algemene uitkering in het kader van de transitie. Dit is afhankelijk van de stelsevaluatie die bij het Rijk wordt uitgevoerd waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. Bij de bijstellingen van de algemene uitkering ging het steeds om eenmalige middelen in het kader van deze transitie, structureel zijn geen middelen beschikbaar gesteld door het Rijk.

7. Communicatie

7.1 Samenvatting communicatie

De communicatie rondom de invoering van de Omgevingswet richt zich op het informeren en betrekken van diverse doelgroepen, waaronder het college, de gemeenteraad, medewerkers en inwoners/ondernemers. Het hoofddoel is om iedereen goed geïnformeerd te houden en gezamenlijk te werken aan een succesvolle implementatie van de wet en transitieperiode naar één omgevingsplan. Dit wordt bereikt door middel van drie communicatiedoelen: ten eerste het verstrekken van duidelijke, feitelijke en relevante informatie aan alle betrokken stakeholders, zodat zij op de hoogte zijn van belangrijke ontwikkelingen en beslissingen; ten tweede het activeren van medewerkers om specifieke acties te ondernemen, zoals deelname aan feedbackrondes en werkgroepen; en ten derde het faciliteren van actieve deelname van inwoners en ondernemers aan processen, besluitvorming en projecten. De communicatie omvat zowel informatieve als participatieve strategieën, evenals interne communicatie om de samenwerking te bevorderen. De gedetailleerde uitwerking van deze strategieën is te vinden in het bijgevoegde plan van aanpak 'Communicatie en participatiestrategie Transitieplan Omgevingsplan', onder bijlage 2.

7.2 Doel communicatie

De communicatie rondom de invoering van de Omgevingswet is gericht op het informeren en betrekken van verschillende doelgroepen: het college, de gemeenteraad, medewerkers, en inwoners/ondernemers. Het doel is om iedereen goed geïnformeerd te houden en samen te werken aan een succesvolle implementatie van de wet en transitieperiode naar één omgevingsplan.

7.3 Communicatiestrategieën

Dit communicatie en participatieplan richt zich op de volgende strategieën:

- Informatieve Communicatie
- Participatieve Communicatie
- Interne communicatie

7.4 Doelgroepen

	Primair	Secundair
Intern	Medewerkers	College B&W
	Portefeuillehouder	Gemeenteraad
	Bestuursadviseur	Bedrijfscontactfunctionaris
Extern	Inwoners, bedrijven en ondernemers	

7.5 Kanalen

Doelgroep Kanaal

Portefeuillehouder	Portefeuilleoverleg/ bijpraatsessies
Bestuursadviseur	Portefeuilleoverleg/ bijpraatsessies
Medewerkers	Intranet, keek op de week, teamoverleg
College B&W	Integraal PFO
Gemeenteraad	RIB, nota , presentaties
Inwoners	Drechtsteden loket, gemeentelijke website
Ondernemers	Bedrijfscontactfunctionaris, gemeentelijke website, ondernemersnieuwsbrief

8. Bijlagen

Bijlage 1: Begrippenlijst

- **Activiteit:** Een juridische definitie is niet in de wet opgenomen. Bedoeld wordt het handelen of nalaten van handelingen die invloed kunnen hebben op de fysieke leefomgeving.
- **Besluit activiteiten leefomgeving (Bal):** In het Bal staan algemene regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. Burgers, bedrijven en overheden moeten zich aan deze regels houden als ze die activiteiten uitvoeren. In het Bal staat ook of voor die activiteiten een melding of omgevingsvergunning nodig is.
- **Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl):** In het Bbl staan regels over veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid van bouwwerken. Daarnaast heeft het Bbl regels over de staat en het gebruik van een bouwwerk. En over het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden
- **Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl):** In het Besluit kwaliteit leefomgeving staan regels voor het Rijk en voor decentrale overheden. De regels gaan over omgevingswaarden, instructieregels, beoordelingsregels en monitoring.
- **Bestemmingsplan:** Een bestemmingsplan legt de gebruiks- en bouwmogelijkheden vast voor een gebied.
- **Bruidsschat:** Onder de Omgevingswet verhuist een aantal regels van het Rijk naar gemeenten (en waterschappen). Het Rijk zorgt er met het Invoeringsbesluit voor dat deze regels automatisch in het omgevingsplan komen. Dit heet ook wel de 'bruidsschat'. Daarmee wordt voorkomen dat de regels vervallen voordat de gemeente vergelijkbare of vervangende regels heeft.
- **Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA):** Een buitenplanse omgevingsplanactiviteit is een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan. Met een vergunning voor een BOPA kunnen ontwikkelingen mogelijk gemaakt worden die niet passen binnen het omgevingsplan.
- **Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO):** Het DSO is het stelsel van de landelijke voorziening samen met de lokale systemen van overheden. De landelijke voorziening bestaat uit het Omgevingsloket met op de achtergrond een aantal informatiesystemen. Met de landelijke voorziening kunnen we: - onze Omgevingswetbesluiten publiceren; - onze vragenbomen met toepasbare regels publiceren; - vergunningaanvragen en meldingen ontvangen; - begrippen en definities centraal beheren; - onderling en met initiatiefnemers samenwerken.
- **Evenwichtige toedeling van functies aan locaties:** Het omgevingsplan regelt allereerst een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit betekent dat er een balans bestaat tussen verschillende functies die locaties binnen een gebied kunnen vervullen. Deze regels houden meer in dan alleen het bestemmen in een bestemmingsplan.
- **Functie:** Gebruiksgebied of een gedeelte daarvan, waar de voor die gebruiksfunctie kenmerkende activiteiten plaatsvinden. Denk bij een functie bijvoorbeeld aan de netwerkfunctie (kabels en leidingen) of waterbergende functie (milieu).
- **Fysieke leefomgeving:** Een van de kernbegrippen in de Omgevingswet is de 'fysieke leefomgeving'. Het begrip bepaalt tot waar de Omgevingswet geldt. Wanneer er geen sprake is van fysieke leefomgeving, dan is de Omgevingswet niet van toepassing. Een afgebakende definitie van de fysieke

leefomgeving is er niet. In de wet staat wel een opsomming van onderdelen die in elk geval onder fysieke leefomgeving vallen: bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed. Deze opsomming is formeel niet uitputtend. Gemeenten hebben enige vrijheid om te bepalen welke activiteiten onder de fysieke leefomgeving vallen.

- **Gebiedstype:** een gebied wat qua type op elkaar lijkt voor landelijke en stedelijke gebieden
- **Hoofdstructuur:** basis van het omgevingsplan
- **Instructieregel:** Een instructieregel is een algemene regel waarmee een bestuursorgaan aan een ander bestuursorgaan aangeeft hoe het een taak of bevoegdheid moet uitoefenen.
- **LVBB:** De Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB) is straks de centrale landelijke voorziening voor alle overheidspublicaties. Omgevingswetbesluiten komen via deze landelijke voorziening ook in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
- **Motivering:** het aanleveren van een document waardoor je bewijst te voldoen aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties voor het initiatief.
- **Noodregeling:** De regels voor alle nieuwe initiatieven die nog niet kunnen landen in het permanente deel van het omgevingsplan.
- **Omgevingsbesluit (Ob):** Het Omgevingsbesluit (Ob) regelt in aanvulling op de wet onder meer welk bestuursorgaan het bevoegd gezag is om een omgevingsvergunning te verlenen en welke procedures gelden. Ook regelt dit besluit wat de betrokkenheid is van andere bestuursorganen bij de besluitvorming. Het regelt ook een aantal op zichzelf staande onderwerpen, zoals de milieueffectrapportage en financiële bepalingen. Het Ob is voor alle doelgroepen relevant, dus voor zowel burgers en bedrijven, als voor overheden.
- **Omgevingsplan:** Het omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied. Per gemeente is er één omgevingsplan. Deze komt in de plaats van de bestemmingsplannen en verordeningen.
- **Omgevingsregeling (Or):** De Or is een ministeriële regeling bij de Omgevingswet. De regeling bouwt voort op de wet en de 4 AMvB's. Het gaat om technische en administratieve regels voor het gebruik van de wet en de AMvB's in de praktijk.
- **Omgevingsverordening:** Een omgevingsverordening bevat alle provinciale- of waterschapsregels voor de fysieke leefomgeving. Per provincie en waterschap is er 1 omgevingsverordening die de bestaande verordeningen vervangt. Zoals de milieuverordening, de planologische verordening, de ontgrondingenverordening, de landschapsverordening en de grondwaterverordening. Dit instrument is alleen voor provincies en waterschappen. Gemeenten nemen alle regels over de fysieke leefomgeving op in een omgevingsplan.
- **Omgevingsvisie:** In een omgevingsvisie legt de gemeenteraad haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast. De gemeente stelt één omgevingsvisie voor het hele grondgebied vast. Deze komt in de plaats van structuurvisies, verkeers- en vervoersplannen, onderdelen van de natuurvisie en milieubeleidsplannen.
- **Omgevingswaarden:** Omgevingswaarden zijn bedoeld voor het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Ook ondersteunen ze bij het zorgen voor een goede omgevingskwaliteit. Omgevingswaarden leggen de kwaliteit vast die een gemeente, provincie of Rijk

voor de leefomgeving wil bereiken. Deze staan in het Bkl, de omgevingsverordening of het omgevingsplan. Het is één van de instrumenten waarmee overheden het beleid van een omgevingsvisie kunnen uitvoeren. Deze moeten objectief zijn vast te stellen en meetbaar zijn.

- **Omgevingswet:** In de Omgevingswet wordt alle bestaande wetgeving over de fysieke leefomgeving wordt gebundeld, vereenvoudigd en geïntegreerd in één wet. De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 januari 2024 in werking.
- **Participatie:** Participatie is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. In de Omgevingswet en in het Omgevingsbesluit zijn regels over participatie opgenomen. Voor de meeste kerninstrumenten geldt dat daarin moet staan hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken zijn.
- **Permanente deel van het omgevingsplan:** het permanente omgevingsplan dat onderverdeeld is in de hoofdstructuur en regels heeft op basis van STOP/TPOD.
- **Programma:** Om de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving te bereiken kunnen overheden een programma opstellen met maatregelen. Het instrument programma is, evenals de omgevingsvisie, een beleidsdocument.
- **Tijdelijk omgevingsplan:** Het omgevingsplan zoals dat (van rechtswege) geldt vanaf 1 januari 2024.
- **Tijdelijke deel van het omgevingsplan:** het tijdelijke omgevingsplan met daarin alle bestemmingsplannen onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro) etc.
- **Toepasbare regels:** In het DSO kunnen inwoners en ondernemers straks antwoord krijgen op vragen als: 'Mag ik op deze locatie mijn initiatief starten? Of heb ik daar een vergunning voor nodig?'. Initiatiefnemers doorlopen hiervoor vragenbomen in het Omgevingsloket. Om deze vragenbomen zo gebruiksvriendelijk mogelijk te laten werken moeten overheden hun juridische regels omzetten naar toepasbare regels en aanleveren aan het DSO.
- **Vragenbomen:** Eén van de onderdelen van het Omgevingsloket is de vergunningscheck. Initiatiefnemers kunnen via een vragenboom controleren of ze een idee mogen uitvoeren op een bepaalde locatie onder de Omgevingswet. Overheden kunnen hiervoor hun juridische regels omzetten naar toepasbare regels.
- **Wijzigingsbesluit omgevingsplan:** het besluit dat gekomen is na een wijzigingsronde waardoor alles wat in die ronde zit tot vaststelling komt.

Bijlage 2: Communicatie en participatiestrategie transitieplan Omgevingsplan

Bestuurlijke opdrachtgever: Wethouder ruimtelijke ontwikkeling, Frederik de Gier

Ambtelijke opdrachtgever: Afdelingshoofd ruimtelijke ontwikkeling, Irene Makelaar

Ambtelijke opdrachtnemer: Projectleider Omgevingsplan, Senior adviseur ruimtelijke ontwikkeling, Melanie Carrilho

1. Samenvatting communicatie

De communicatie rondom de invoering van de Omgevingswet richt zich op het informeren en betrekken van diverse doelgroepen, waaronder het college, de gemeenteraad, medewerkers en inwoners/ondernemers. Het hoofddoel is om iedereen goed geïnformeerd te houden en gezamenlijk te werken aan een succesvolle implementatie van de wet. Dit wordt bereikt door middel van drie communicatiedoelen: ten eerste het verstrekken van duidelijke, feitelijke en relevante informatie aan alle betrokken stakeholders, zodat zij op de hoogte zijn van belangrijke ontwikkelingen en beslissingen; ten tweede het activeren van medewerkers om specifieke acties te ondernemen, zoals deelname aan feedbackrondes en werkgroepen; en ten derde het faciliteren van actieve deelname van inwoners en ondernemers aan processen, besluitvorming en projecten. De communicatie omvat zowel informatieve als participatieve strategieën, evenals interne communicatie om de samenwerking te bevorderen. De gedetailleerde uitwerking van deze strategieën is te vinden in het bijgevoegde plan van aanpak.

2. Communicatie doel

De communicatie rondom de invoering van de Omgevingswet is gericht op het informeren en betrekken van verschillende doelgroepen: het college, de gemeenteraad, medewerkers, en inwoners/ondernemers. Het doel is om iedereen goed geïnformeerd te houden en samen te werken aan een succesvolle implementatie van de wet.

3. Communicatiedoelstellingen

- Informeren: Het verstrekken van duidelijke, feitelijke en relevante informatie om alle betrokken stakeholders op de hoogte te houden van belangrijke zaken, ontwikkelingen of beslissingen.
- Activeren: Het aanzetten van de medewerkers tot het ondernemen van specifieke acties, zoals deelname aan feedbackrondes, werkgroepen

4. Communicatiestrategieën

Dit communicatie en participatieplan richt zich op de volgende strategieën:

- Informatieve Communicatie
- Participatieve Communicatie
- Interne communicatie

5. Communicatie en participatie doelgroepen

	Primair	Secundair
Intern	Medewerkers Portefeuillehouder Bestuursadviseur	College B&W Gemeenteraad Bedrijfscontactfunctionaris
Extern	Inwoners, bedrijven en ondernemers	

6. Kernboodschappen

Portefeuillehouder en college	Vanwege de omvang en complexiteit van het omgevingsplan is regelmatige afstemming essentieel. Door middel van frequente bijpraatsessies, in overleg met de portefeuillehouder en bestuursadviseur, zorgen we voor een goed geïnformeerd college dat samen de juiste beslissingen kan nemen
Gemeenteraad	De gemeenteraad speelt een cruciale rol in het wijzigen van het omgevingsplan. Om goed voorbereid te zijn op besluitvorming, organiseren wij informerende sessies waarin de raad inzicht krijgt in de gemaakte keuzes en aankomende wijzigingsbesluiten. Daarnaast houden we de raad jaarlijks op de hoogte van de vaste wijzigingsmomenten, zodat u tijdig betrokken bent bij alle belangrijke stappen in dit proces.
Medewerkers	De invoering van de Omgevingswet brengt veranderingen met zich mee die impact hebben op ons dagelijks werk. Het is belangrijk dat we als organisatie goed geïnformeerd en voorbereid zijn. Daarom zorgen we ervoor dat alle medewerkers toegang hebben tot de benodigde informatie en ondersteuning, zodat we samen de overgang soepel laten verlopen. We houden medewerkers op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen en staan klaar om vragen te beantwoorden. Samen aan de slag om de Omgevingswet tot een succes te maken voor onze gemeente en haar inwoners.

Inwoners en ondernemers	De Omgevingswet brengt veel veranderingen met zich mee, maar onze gemeente staat klaar om inwoners en ondernemers te ondersteunen. Via onze website wordt belangrijke informatie over het omgevingsplan en de processen en kosten rondom ruimtelijke initiatieven gedeeld. Zijn er nog meer vragen? Het loket van Drechtsteden helpt inwoners en ondernemer graag verder. Daarnaast werkt de gemeente aan begrijpelijke en toegankelijke 'spel' regels zodat iedereen snel en eenvoudig een vergunningencheck kan doen of een aanvraag indienen via het Omgevingsloket (DSO). Samen zorgen we voor een soepele overgang naar de nieuwe Omgevingswet.
-------------------------	--

7. Communicatiekanalen

Doelgroep Kanaal

Portefeuillehouder	Portefeuilleoverleg/ bijpraatsessies
Bestuursadviseur	Portefeuilleoverleg/ bijpraatsessies
Medewerkers	Intranet, keek op de week, teamoverleg
College B W	Integraal PFO
Gemeenteraad	RIB, nota, presentaties
Inwoners	Drechtsteden loket, gemeentelijke website
Ondernemers	Bedrijfscontactfunctionaris, gemeentelijke website, ondernemersnieuwsbrief

8. Tijdsplanning en coördinatie

Globale planning om te komen tot één omgevingsplan per 1 januari 2032									
Actie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Voorbereiden en vaststellen transitieplan									
Gebiedsgerichte aanpak									
Binnen bebouwde kom									
Buitengebied									
Transformatiegebied 1: Polder Blokweer									
Transformatiegebied 2: Vinkenwaard Noord of sportpark Souburg									
Transformatiegebied 3: Poort aan de Noord									
Bruidsschat: bouwen, slopen en gebruiken									
Themagerichte aanpak									
Bruidsschat/ milieuregels									
Beleid									
Omgevingskwaliteit									
Gemeentelijke verordeningen									

9. Rol en Verantwoordelijkheid communicatie

De communicatieadviseur speelt een veelzijdige rol in het plannen, ontwikkelen, en uitvoeren van communicatie binnen verschillende contexten, met als doel effectieve en doelgerichte communicatie en participatie te waarborgen.

10. Communicatiemiddel: participatie

10.1 Doestelling

Participeren: Het creëren van mogelijkheden voor inwoners en ondernemers om actief deel te nemen aan processen, besluitvorming, of projecten.

10.2 Aansluiting op participatiebeleid Alblasserdam:

De participatie rondom het omgevingsplan moet in lijn zijn met het bestaande participatiebeleid van de gemeente Alblasserdam (2023). Dit zorgt voor consistentie en cohesie in de aanpak van participatie.

10.3 Rol participatieadviseur

Opstellen van participatieplannen met specifieke stappen, tijdslijnen, en communicatiekanalen.

10.4 Communicatie versus participatie

In samenvatting, een participatieadviseur richt zich op het organiseren, faciliteren, en communiceren rond participatieve processen. Een communicatieadviseur houdt zich bezig met de bredere communicatiedoelstellingen van het vraagstuk, waaronder strategieontwikkeling en communicatieplan van aanpak.

10.5 Communicatiemiddelen

- Video's (explainer)
- Informatiebijeenkomsten
- Brainstorm (zowel intern als extern)
- Bewonersbrieven
- Advertentie gemeentekrant
- Sociale media (poll)
- Enquête

10.6 Randvoorwaarden voor Participatie met inwoners en ondernemers

Vroegtijdige Betrokkenheid: Bij de start van elke wijziging van regels moet er vroegtijdig worden nagedacht over participatie. Dit houdt in dat alle betrokkenen (bewoners, ondernemers, belanghebbenden) vanaf het begin van het proces worden geïnformeerd en betrokken.

Flexibiliteit in Participatietrajecten: Voor elke wijzigingsronde moet worden beoordeeld welk participatietraject het meest geschikt is. Dit vereist flexibiliteit en aanpassing aan de specifieke context en behoeften van het onderwerp en de betrokken groepen.

Minimale Stap: Informeren: Het informeren van bewoners en betrokkenen is de minimale stap in elk participatietraject. Dit moet op een begrijpelijke en toegankelijke manier gebeuren, zodat iedereen op de hoogte is van de wijzigingen en de gevolgen daarvan.

10.7 Participatieproces (wie, wat en hoe)

1. **Opgave**: Het verduidelijken van de opgave en context. (Wat is het probleem en hoe wordt dat door betrokkenen ervaren? Welke randvoorwaarden)
2. **Omgeving**: in kaart brengen van de omgeving door middel van een omgevingsanalyse. (Welke partijen zijn betrokken bij de opgave, welk belang hebben ze daarbij en hoeveel invloed hebben ze?) + uitwerken van participatiedoelgroepen
3. **De strategie**: De opbrengst van de omgevingsanalyse leidt tot een communicatiestrategie. Hierin wordt duidelijk welke doelgroepen worden betrokken en wat het moet opleveren + inzichtelijk maken welke trede van de participatieladder past bij de strategie. (Informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren, meebeslissen, zelf doen)

4. **Verhaal:** Een belangrijke pijler hiervan is het gezamenlijke verhaal. Andere termen hiervoor zijn kernboodschap, rode draad, message house of woordvoeringslijn. Bij Factor C begint het formuleren van het verhaal uiteraard met luisteren
5. **Aanpak:** het ontwerpen en uitvoeren van een zorgvuldig communicatieproces, met de juiste middelen en werkvormen op het juiste moment. Daar hoort ook bij dat je afspraken maakt over rollen, taken en financiën.

10.8 Afbreukrisico's participatie

- Onrealistische verwachtingen
- Gebrek aan echte invloed
- Vertraagde besluitvorming
- Conflict en polarisatie
- Kosten en middelen (weinig budget en grote ambities)
- Exclusie van belangrijke groepen
- Onvoldoende communicatie en transparantie
- Gebrek aan expertise van de participanten